

Силабус
навчальної дисципліни
Психологія спілкування
2025-2026 навчальний рік

Освітньо-професійна програма «Фізична культура»

Спеціальність 014 Середня освіта

Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка

Рівень вищої освіти: перший

Викладач	Черезова Ірина Олександрівна
Посилання на сайт	https://fppom.bdpu.org.ua/kafedra-psyhologiyi/
Контактний тел.	066-513-44-64
Е-mail викладача:	irina.cherezova69@gmail.com
Графік консультацій	Індивідуальний

Обсяг курсу на поточний навчальний рік (денна форма):

Кількість кредитів/ годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	звітність
5/150	20	16	114	Залік

Семестр: осінній.

Мова навчання: українська.

Ключові слова: спілкування, вербальні засоби спілкування, невербальні засоби спілкування, комунікативна сторона спілкування, інтерактивна сторона спілкування, перцептивна сторона спілкування, ефективне спілкування.

Мета та предмет курсу.

Метою навчального курсу «Психологія спілкування» є формування у здобувачів вищої освіти наукового розуміння основ психології спілкування, різних підходів до феноменології і конкретних проявів спілкування, ознайомлення з основними принципами ефективного спілкування.

Предметом навчального курсу «Психологія спілкування» є процес взаємодії людей, який охоплює комунікацію (обмін інформацією, думками, досвідом), взаємодію (взаємодія в результаті обміну) та міжособистісне сприйняття.

Компетентності та програмні результати навчання згідно з освітньо-професійною програмою:

№		Компетентності
1.	<i>Загальні компетентності</i>	ЗК 1. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння філософії, історії та закономірностей розвитку предметної області; планувати, організовувати та реалізовувати на практиці дії зі зміцнення здоров'я (фізичного, психічного, соціального й духовного), в тому числі й учнів з особливими освітніми потребами. ЗК 2. Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня. ЗК 3. Здатність використовувати інформаційно-комунікаційні технології . ЗК 4. Здатність спілкуватися державною та іноземною мовами (усно та письмово) і виявляти повагу, цінувати українську національну культуру, багатоманітність і мультикультурність у суспільстві, здатність до вираження національної культурної ідентичності, творчого самовираження. ЗК 5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації на основі креативності, здатність до генерування нових ідей, виявлення та розв'язання проблем, ініціативності та підприємливості. ЗК 6. Здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети.
Програмні результати навчання (ПР) (за стандартом)		

ПРН 1. Знати базові філософсько-етичні, історико-культурологічні, психологопедагогічні основи професійної діяльності. Знати здоров'язбережувальні технології, засоби здорового способу життя, популяризувати національні та регіональні культурні цінності.

ПРН 2. Створювати в освітньому середовищі партнерсько-лідерські стосунки в командах однодумців; дискутувати, експериментувати, аргументувати, підсумовувати, ухвалювати ефективні рішення у стандартних і невизначених умовах; брати відповідальність за результати спільної діяльності; дотримуватися правил академічної доброчесності, педагогічної етики.

ПРН 3. Знати цифрові середовища, професійні он-лайн спільноти та електронні (цифрові) ресурси для безперервного професійного розвитку.

ПРН 4. Спілкуватися українською та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією (педагогічною, гімнастичною та специфічною) та професійним дискурсом, дотримуватися етики ділового спілкування.

ПРН 5. Визначати ефективні форми взаємодії з учасниками освітнього процесу і професійними спільнотами та активно долучатися до діяльності професійних спільнот.

ПРН 6. Знати закони і принципи розучування рухових умінь і навичок, володіє теорією і методикою розвитку рухових умінь і навичок в базових видах рухової активності.

ПРН 7. Застосовувати на практиці основні положення фізіології, біомеханіки, морфології, психології, біохімії для розвитку фізичних (рухових) якостей, формування рухових умінь і навичок, володіти засобами інтегрального гармонійного (розумового, духовного і фізичного) розвитку людини.

ПРН 8. Вміти аналізувати різноманітні підходи до розв'язання проблем у педагогічній діяльності та запобігання їм.

ПРН 9. Володіти актуальними технологіями педагогічного контролю і корекції якості навчання та засобами і методами управління станом людини.

ПРН 10. Знати методики педагогічного прогнозування та види та етапи освітнього процесу. Вміти здійснювати різні види планування освітнього процесу на різних його етапах залежно від поставленої мети, індивідуальних особливостей учнів та особливостей професійної діяльності.

ПРН 11. Вміти організовувати освітнє середовище з урахуванням правил безпеки життєдіяльності, санітарних правил і норм, протиепідемічних правил, нести відповідальність за життя та здоров'я людини.

ПРН 12. Знати та вміти застосовувати різні форми організації освітнього процесу, види і форми навчальної і пізнавальної діяльності учнів.

ПРН 13. Знати медико-біологічні та психологічні основи і технологію фізичного виховання представників різних вікових груп, санітарно-гігієнічні основи у сфері професійної діяльності.

Вміти визначати цілі і завдання, планувати навчальні заняття, розробляти необхідну документацію для проведення секційних занять з різних видів рухової діяльності. Організовувати і проводити масові фізкультурні заходи та спортивні змагання.

ПРН 14. Знати індивідуальні особливості учнів (вік, здібності, інтереси, потреби, мотивацію, досвід тощо), їх вплив на засвоєння навчального матеріалу та успішну соціалізацію.

ПРН 15. Знати види оцінювання результатів навчання учнів (формувальне, поточне, підсумкове, тощо) та критерії і рекомендації щодо оцінювання результатів навчання учнів.

ПРН 16. Вміти розробляти критерії оцінювання різних видів навчальної діяльності, встановлювати та фіксувати результати навчання і на їхній основі визначати індивідуальну освітню траєкторію. Забезпечувати дотримання академічної доброчесності під час оцінювання результатів навчання.

ПРН 17. Знати види інтеграції в навчанні, підходи до інтегрованого навчання. Вміти застосовувати міжпредметні зв'язки та інтеграцію змісту різних освітніх галузей, навчальних предметів під час підготовки та проведення навчальних занять з фізичної культури.

ПРН 18. Вміти добирати доцільні форми, методи та засоби навчання відповідно до мети, завдань, вікових та інших особливостей учнів і застосовувати інноваційні технології навчання в освітньому процесі.

ПРН 19. Знати вимоги до професійної діяльності вчителя фізичної культури з урахуванням змін в освітній політиці та змісті освіти і вміти визначати відповідність власних професійних компетентностей чинним вимогам.

ЗМІСТ КУРСУ

Змістовий модуль 1. СПІЛКУВАННЯ В СИСТЕМІ МІЖОСОБИСТІСНИХ ВІДНОСИН

Тема 1. Теоретичні аспекти процесу спілкування.

Класифікація видів спілкування, функцій. Основні форми спілкування. стратегій та тактики спілкування. Вікові особливості спілкування. Вибір партнера по спілкуванню.

Тема 2. Спілкування як обмін інформацією.

Специфіка процесу обміну інформацією. Засоби спілкування. Модель мовленнєвої комунікації. Особливості зворотного зв'язку. Слухання та говоріння. Невербальні канали передачі інформації.

Тема 3. Взаємодія в процесі спілкування.

Інтерактивна сторона спілкування. Різновиди міжособистісних контактів. Психологічний вплив на партнерів по спілкуванню.

Тема 4. Спілкування як сприйняття.

Характеристика соціальної перцепції. Механізми та ефекти соціальної перцепції. Візуальна психодіагностика.

Змістовий модуль 2. ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ СПІЛКУВАННЯ

Тема 5. Специфіка, структура та функції ділового спілкування.

Ділова бесіда, переговори. Проведення зборів та нарад. Виробничі конфлікти, стилі курівництва. Переговори як різновид ділового спілкування.

Тема 6. Конфлікти в спілкуванні.

Сутність та природа конфлікту. Причини конфліктів у спілкуванні. Особливості конфліктів у професійній діяльності педагога. Інструменти аналізу конфліктів. Стратегія і стиль поведінки у конфліктній ситуації. Шляхи запобігання та конструктивне вирішення конфліктів.

Тема 7. Педагогічне спілкування.

Характеристики педагогічного спілкування. Психологічна характеристика впливу вчителя на учнів: прояв уваги, прохання, вимога, оцінка дій учнів, винагорода і покарання, оцінка та її психологічний вплив, гумор. Стилi педагогічного спілкування. Поведінка вчителя в конфліктних ситуаціях.

Тема 8. Міжособистісні відносини та спілкування в родині.

Прив'язаність дітей до батьків, типи прив'язаності. Стилi спілкування і взаємодії дітьми з батьком та матір'ю. Вихованні дітей у процесі сімейного виховання. Кризи сімейних відносин.

Методи навчання: словесні (лекція, розповідь, бесіда, дискусія), наочні (демонстрація, презентація), практичні (вправи, практичні роботи, рольові ігри, робота з кейсами).

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять):

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Списування під час підсумкового контролю знань заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань під час заняття.

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, заява) навчання може відбуватися на платформі Moodle за погодженням із викладачем.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: Вивчення курсу передбачає використання ТЗН (мультимедійний проектор, екран, ноутбук тощо), офіційних каналів зв'язку (Viber, Google, Zoom, Skype, електронна пошта тощо) та освітніх платформ (MOODLE та ін.).

Система оцінювання та вимоги:

Предмет контролю		Максимально можлива сума балів		
		Самостійна робота	Практичне заняття	Разом
Змістовий модуль I	Тема 1	2	5	
	Тема 2	2	4	
	Тема 3	2	4	
	Тема 4	2	4	
Змістовий модуль II	Тема 5	2	4	
	Тема 6	2	4	
	Тема 7	2	5	
	Тема 8	2	4	
Поточне оцінювання		16	34	50
Залік (підсумкова контрольна робота)		50		50
Всього				100

Примітка. У разі отримання здобувачами неформальної (тренінги, майстер-класи, семінари, вебінари та ін.) та інформальної освіти (відеолекції, медіа-консультації, читання спеціалізованої літератури та ін.), її результати зараховуються згідно з темами, передбаченими змістом курсу, при наявності відповідного документа (сертифіката).

Система оцінювання

Для оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти застосовується внутрішня університетська шкала. Мінімальний пороговий рівень оцінки з освітньої компоненти є єдиним в Університеті, не залежить від форм і методів оцінювання, складає 50 балів.

Оцінка за університетською шкалою

90-100

78-89

65-77

58-64

50-57

Оцінка за шкалою ЄКТС

A

B

C

D

E

35-49

FX

(з можливістю повторного складання)

1-34

F

(з обов'язковим повторним вивченням ОК)

Список рекомендованих джерел

Основні

1. Волошенко М., Азаркіна О. Психологія професійного спілкування : навчальний посібник. Херсон : ОлдіПлюс, 2021. 280 с.
2. Курова А. В. Психологія спілкування : навчально-методичний посібник. Одеса : Фенікс, 2020. 79 с.
3. Максименко С. Загальна психологія. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 272 с.
4. Москалець В. Загальна психологія : підручник. Київ : Ліра-К., 2021. 564 с.
5. Савчин М. Загальна психологія : підручник. Київ : ВЦ «Академія», 2020. 344 с.
6. Сергієнкова О., Столярчук О., Коханова О. Загальна психологія. Київ : Центр навчальної літератури. 2019. 296 с.

Допоміжні

1. Борг Дж. Мистецтво говорити. Таємниці ефективного спілкування. Харків : Фабула, 2019. 304 с.
2. Васильєва О. А. Психологія ділового спілкування : навчально-методичний посібник. Ізмаїл : ІДГУ, 2018. 177 с.
3. Кайдалова Л. Г., Пляка Л. В., Альохіна Н. В., Шаповалова В. С. Психологія спілкування : навч. посіб. 2- ге вид., перероб. і допов. Харків : НФаУ, 2018. 140 с.
4. Філоненко М. М. Психологія спілкування : підручник. Київ : Центр навчальної літератури, 2018. 240 с.

Інформаційні ресурси

1. <https://library.bdpu.org.ua/> Бібліотека БДПУ
2. <http://www.nbuv.gov.ua/> Національна бібліотека імені В. І. Вернадського
3. <http://nplu.org/> Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого
4. <http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ua/elib.exe>
C21COM=F&I21DBN=UKRLIB&P21DBN=UKRLIB Електронна бібліотека
“УКРАЇНІКА”
5. <https://zounb.zp.ua/> Запорізька обласна універсальна наукова бібліотека
6. <https://kdket.lcloud.in.ua/ebook/224> Навчальна хмара. Електронні підручники. Інформаційні ресурси

